

III. Encarregar-se de la realitat comporta...

- Adhesió a moviments socials, afiliacions del dia a dia. Al segle XXI, la gran utopia d'un altre món possible es configura entreteixint milions de petites utopies que ja estan en marxa. «Molta gent petita, en llocs petits, fent coses petites, pot canviar el món» (Eduardo Galeano).
- Apostar per una manera de viure que generi felicitat, per sobre d'altres valors com el creixement sostingut o el consum. Una vida senzilla, lluny de l'estrès d'una existència orientada l'èxit econòmic. Vida austera i solidària.
- Una lectura alternativa de la realitat, altres fonts d'informació, amb el poder de una societat en xarxa.
- Apartar el coneixement i la cultura de les lleis del mercat per servir el benestar col·lectiu.
- Fomentar l'espiritualitat, més enllà de les religions institucionalitzades, com a capacitat de l'ésser humà de reaccionar davant la realitat amb una mirada transcendent. Recuperar l'espiritualitat com a contemplació i compassió.

ENCARREGAR-SE

el duqué a l'hostal i se'n va ocupar. L'endemà va treure dos denaris i els donà a l'hostaler dient-li: «Ocupa't d'ell, i el que gastis de més t'ho pagaré a la tornada.»

Què puc fer jo?

Jesús conclou la paràbola amb un clar «Vés, doncs, i fes tu el mateix». Pren una decisió personal i pensa com canalitzar-la a través d'un grup de referència, una activitat, etc. Sigues fidel i constant en el teu compromís.

Coneix la realitat que viuen els últims a través de la informació en xarxa que ofereixen grups que treballen per un altre món possible. Arrels (persones sense sostre, www.arrelsfundacio.org); Acció solidària contra l'atur (www.acciosolidaria.cat); Oxfam Intermón (www.oxfamintermon.org/); Entrepueblos (www.entrepueblos.org).

Algunes alternatives que has de conèixer (Esquerdes al mur: blog.cristianismeijusticia.net; banc de temps: www.kroonos.com; club de lectura que posa a disposició dels seus membres llibres de forma gratuïta: www.bookcrossingspain.org; oci i cultura: www.sindinero.org; etc.)

Pots consumir de manera més responsable (<http://www.ecologiablog.com/post/607/cooperativas-de-consumo-ecologico>) o deixar de consumir algunes coses, com per exemple...

Un altre món és possible

Abandó	<i>Marginació</i>	Maltractament
Corrupció	Abusos	Explotació
Desnonaments	Especulació	
	Podem canviar el món?	
	<i>Fam</i>	Sense papers
	Pobresa	Desocupació
	Precarietat	<i>Diner fàcil</i>
Sense sostre	Ignorància	

«No hi ha motiu perquè hi hagi pobres al món i espero que arribi un dia que puguem crear un Museu de la pobresa, de manera que els nens es preguntin com va poder existir i perquè l'acceptarem durant tants anys.»

MUHAMMAD YUNUS
Premi Nobel de la Pau
2006

En ruta → Guia del «bon samarità» per a un món solidari

Per construir un altre món possible, les diverses organitzacions i grups entren en diàleg amb les tradicions que han forçat canvis en la història. A dia d'avui cal destacar: la tradició dels Drets Humans, la tradició ecològica i la tradició del cristianisme, que a la utopia, li afegeix un lloc: un altre món és possible, des de les víctimes.

La paràbola del Bon Samarità condensa l'ensenyament ètic del missatge cristià. Però no només això. Forma part del patrimoni literari i ètic de la humanitat. Analitzem la paràbola amb Ignacio Ellacuría (màrtir salvadorenc el 1989), que afirma: «Es coneix la realitat quan, a més de fer-se càrrec de la realitat i de carregar amb la realitat, un s'encarrega de la realitat». Tres moments que posen de relleu la intel·ligència, la compassió i el compromís al servei de les víctimes.

Com aprofundir?

- J. LAGUNA, *Fer-se càrrec, carregar i encarregar-se de la realitat*, Barcelona, Cristianime i Justícia, Quadern 172, 2011.
- A. OLIVERES, *Un altre món*, Barcelona, Angle Editorial, 2006.
- A. NOLAN, *Esperanza en una época de desesperanza*, Santander, Sal Terrare, 2010.
- Les neus del Kilimanjaro*, dir. Robert Guédiguian, França, 2011.
- Gran Torino*, dir. Clint Eastwood, EUA, 2008.

I. Fer-se càrrec de la realitat requereix...

- Acostar-nos a la realitat amb honradesa, per a veure-la tal com és i no com aquells que «veient no veuen» i passen de llarg per l'altra banda.
- Treure'ns les benes que el sistema ens imposa per fer-nos insensibles davant de les víctimes:
 - La bena de la complexitat de l'actual sistema econòmic global. Davant de discursos tècnics i asèptics, reivindicuem el que és evident: «Un nen que mor de fam avui, mor assassinat» (J. Ziegler). La indignació és l'expressió més adequada.
 - La bena del present absolut. «Les polítiques assistencials estan tenint una funció eficaç d'ocultació de la pobresa, i no obstant això, una escassa eficàcia real a l'hora de solucionar, almenys en part, els motius estructurals que l'originen» (C. Manzanos). Afirmem el que és possible, la poesia i la utopia.
 - La bena del consumisme. En la societat de consum, qui no pot comprar, senzillament no existeix. Hem de desenvolupar una pedagogia del consum perquè aquest sigui responsable i alternatiu.
- Fer visibles les víctimes i reconèixer-nos en elles des de la igualtat radical d'éssers humans.
- Veure, comprendre el que es veu, actuar... En èpoques de crisi calen guaites que «vegin, comprenguin i actuïn», sobretot quan els mateixos oprimits ignoren la seva condició i assumeixen sense qüestionar-la la seva situació d'esclavitud.

FER-SE CÀRREC

Un home baixava de Jerusalem a Jericó i el van asaltar uns bandits, el despullaren, l'apallissaren i van marxar deixant-lo mig mort. Va coincidir que baixava un sacerdot per aquell camí; en veure'l, va passar de llarg per l'altra banda. Igualment un levita, quan arribà al lloc, en veure'l va fer marrada i va passar de llarg. Però un samarità que anava de viatge, va arribar on era l'home i, en veure'l,

En quin paper et situes: samarità (ajudador) o víctima (necessitat d'ajuda)?

Ets dels que «veient no veuen»? Quines benes t'impedeixen veure?

La pressió pel consum sedueix a tots: les classes desfavorides, els joves... Què penses quan veus un pobre amb un mòbil car? O quan un adolescent posa la seva aspiració a guanyar el sou del seu ídol de futbol?

Pensa exemples d'institucions, persones, etc. que «passen de llarg per l'altra banda» davant la presència del sofriment.

II. Carregar amb la realitat implica...

- Patir amb la víctima (compassió): alleujar el patiment de l'altre i assumir el risc de compartir el seu destí.
- Acostar-se, «embrutar-se», prendre partit pels últims, arriscar assumint les conseqüències del compromís.
- Tracte recíproc: «Podia haver-me passat a mi», «Avui per tu, demà per mi». Trencar l'asimetria ajudador-ajudat.
- Deixar-se conduir per les víctimes. Pretendre que un altre món és possible significa posar-se al servei dels més pobres, baixant de la cavalcadura i compartint la seva sort. Són ells els que haurien de marcar les nostres maneres de viure, els nostres consums, les nostres polítiques. I per a això cal començar a escoltar el que diuen: què esperen? Què callen?
- No pervertir la compassió confonent-la amb una llàstima distant o portant-la a l'espectacle televisiu.
- Trobar l'equilibri entre l'ajuda assistencial, necessària per alleujar el sofriment en un moment concret, i l'ajuda estructural, que combat les estructures injustes que produeixen la pobresa.

CARREGAR

se'n compadí, va acostar-s'hi, li amorosí les ferides amb oli i vi i les hi embenà; després el pujà a la seva pròpia cavalcadura,

¿Creus que la solidaritat sorgeix naturalment després d'haver viscut una situació de desgràcia en carn pròpia?

La nostra societat és molt planyívola però poc compassiva, es commou i recapta donatius davant les grans crisis humanitàries, és molt eficaç organitzant mercats solidaris, telemaratons, i prometent enviar al lloc de la tragèdia aliments i equips humanitaris:

– Compartiu exemples concrets d'aquestes actuacions, i valoreu la seva acció i els seus efectes.

– Ens sembla que això és suficient? Fins a quin punt soluciona realment els problemes? Què hi falta?